

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus de s. Eucharistiae sacramento - Cod. Ettenheim-Münster 234

[S.l.], 1721

Sect. 5ta

[urn:nbn:de:bsz:31-127314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127314)

164. Quod etiam solus existat per singulos, ut
divinis & separatis, dicitur can. 3. si quis
negaverit, in venerabili sacramento Eucharistie
per unquam facti, & per singulis cuiusque
speciei panis separave facta eodem tempore
generari: anathema sit. Quod etiam so-
lus existat per singulos, ut quineti col-
ligitur ex cap. 13. ubi de solis & integro
panis per panis facti, & per panis ipsius facti
panis, solus ita per singulos, & per eius panis
existit.

lect. 5^a

De
Necessitate & effectibus

De 1^o

An & quomodo sumptus Eucharistie
sint fidelibus necessaria?

Affert. 1^o Eucharistia nec in re nec in voto est
fidelibus necessaria necesse est mediis ad salutem
ita cum cath.

quod ex Trident. sess. 6. c. 13. ubi dicitur quod
in baptismo nil est, quod eos ab ingressu celi
remoretur; at hoc verum non est, si sumptus

Euctio est necessaria necessitate medi. qd. 105.
Deinde illud n^o est necessitate medi
sine qd. salu^m obtineri potest, sed sine Euctio. qd.
qd. m. ad salute^m obtinenda^m sicut potest
atq. ad obtinendu^m statu^m qd. n^o est necessaria.
Sumptio Euctio, in hoc n^o fit in p^{ro}hibita
ad p^{ro}ferenda^m i^{ta} qd. sed illa^m supponat^{ur} i^{ta} qd.
sunt ut vivam. qd.

Denique si est necessaria necessitate medi
ad salute^m, et n^o est necessaria parvulis, sed
hoc est qd. supra tradunt. lib. 21. cap. 8. con. q.
si quis dixerit, parvulis anteq. ad aⁿno^s
discretiois p^{ro}veniant, necessaria est Euctio
corde, anathema sit. qd. censent^{ur} aⁿni
discretiois incipere, qd. n^o est in fidelit^{ate}
crens est i^{ta} sup^{er} ravis, ut pot^{est} discernere
inter p^{ro}na^m corde & Euctio. unde qd.
hoc p^{ro}vidu^m est iudicis parvuli. qd. Euctio
Euctio nec in voto est necessaria medi.
necessitate: na^m illud salu^m est in voto est
necessaria ad salute^m necessitate medi, qd.
in p^{ro}hibita est qd. h^{oc} h^{oc} medi ad i^{ta} p^{ro}ferenda^m
obtinenda^m, atq. n^o qd. h^{oc} Euctio

166.

in ista infirmitate supponat.

Asi. v. Euthis sumptis e² adultis nevia
necessitate p²pti d² d² qm delicti ita
c²is.

Septu² d² d² q²at ex illo Joan. 6. Non
"mearitis carnes &c. atque hoc p²ptm
v. mase² obligat in artu² m²is. in
Euthis in p²ta fit in viab² salubris,
q²at² & mase² sumenda e² q²do moriendi.
per artu² no² ingobis, hid²lyt² q²deumque
m²is imminenti periculi, sive asiab²
ex morbo sive ex q²flatu, sive ex alio
ec.

Septu² v² ad p²ptm Euthis, olim tenebat²
fideles s² in a²o coicore, s²lt in pas-
chate, Pentecoste & natali. D²ni, s²ant
q²ro Apianis Abadi n² sent, q² in his
septis p²ra coicore n² p²apient, ut q²at
ex cap. 16. 19. & 21. de q²erat. Septu.
D²nto laici n² obligant² p² morali.
coicare, nisi s²lt in anno d²q² in
paschate, sive in s²ntu in laborant.

167

4. p. Innocentio 3. cap. omnis utriusque
 de peni. & remis. De clare h. h. de p. p.
 in Lind. sep. 13. can. 9. si quis negaverit
 oes. & singulos xpi fideles utriusque sexus
 cum ad a. n. d. p. r. e. s. i. o. n. e. s. p. r. o. p. t. i. s.
 annis saltem in p. r. o. p. t. i. o. n. e. u. t. c. o. n. d. e. n. t.
 i. n. s. t. a. p. e. n. t. i. s. l. i. t. e. r. a. t. i. s. e. t. i. c. a. n. a. t. h. l. i. b.
 Dicitur supra habuit p. p. t. m. Etiam in
 esch. d. i. n. d. s. p. e. n. d. e. n. t. e. E. u. c. t. i. a. R. j. o. r. a. b.
 frustra habuit p. p. t. m. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. e. r. a. t. i. s.
 n. a. t. e. d. e. h. o. n. o. r. a. n. d. i. s. p. a. r. e. n. t. i. b. u. s. d. e. n. f. u.
 r. a. n. d. o. n. o. c. i. r. c. u. n. d. o. & c. R. 2. n. e. g. i. t. a. t. i. o. n. e.
 x. p. i. e. m. d. e. d. i. t. p. e. n. t. i. a. n. a. d. d. e. n. a. r. i. b. u. s. p. r. o.
 q. u. o. i. l. l. u. d. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. e. s. h. o. n. e. a. d. d. e. n. a. r. i. s. f. a. c. i. s.
 C. e. t. e. r. a. q. u. o. d. p. r. o. p. t. i. a. n. u. t. s. i. t. d. e. s. i. c. e. r. t. i. s.
 s. o. l. i. s. f. r. e. q. u. e. n. t. i. s. p. e. n. t. i. s. d. i. n. i. s. & p. r. o. p. t. e. r.
 E. t. i. a. m. p. e. n. t. i. a. n. e. l. i. t. e. r. a. t. i. o. n. e.
 Circa hactenus a v. i. b. a. n. o. d. i. l. i. n. o. i. e.
 p. r. o. f. e. l. i. t. a. t. i. s. i. t. e. m. h. o. c. l. o. c. o. n. o. b. i. s. d. i. e. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. e. r.
 f. e. d. e. t. i. a. m. d. i. e. s. a. n. t. e. r. i. e. s. & p. r. o. p. t. e. r. t. u. r. e. s.
 v. p. a. n. c. i. o. n. e. s. p. r. o. d. i. v. e. r. s. i. t. e. l. o. c. o. r. u. m. a. n. t.
 q. u. e. r. e. n. d. i. u. m. p. a. r. a. t. a. m. q. u. i. a. d. i. n. c. o. n. s. i. l. i. a. n. t.
 15 d. i. e. s. q. u. i. s. s. t. a. d. d. e. n. a. r. i. s. p. a. l. m. a. r. u. m. u. s. q. u. a. r.

164

Dnica in albis inclusivè ut declaravit. Eug. 4.

Notandum iuxta multos D.D. in factis faciunt huiusmodi lectio qui coram populo extra sua parochia peregrinant, excipiunt in advenas peregrinos & vagabundos, ubi & sacerdotes & presbyteri illi extra parochia celebrantes.

Notandum statutum est in Clement. na in agro dnico 3. Jani, ut Monachi nigri ord. s. Benedicti sing. mensib. saltem 1. fest. in curia mensis dnica in suis monasteriis coriant, sed hoc obligat non obligare sed potest sed illud est decencia & honeste religio, eo quod statuti huiusmodi vocantibus alia ratione non intuentur, quia ut regulari discipline studeant, ut ibidem habet. §. si quis advenas non plus obligat hoc statutu, quam obligant statuta alia regule, quod s. scilicet vobis episcopis & se laico non obligant sed potest saltem non illi ex cor. decernit quousq. extendit. sep. 25. cap. 10. ut ardeant s. Moniales

ut saltem per singulis mensibus quatuordecim
faciant & si Euclicia suscipiant. quod
decretum ad partem etiam obligat, in quo
fit admonitio in premissis.

Ceterum ex proavi letis quibus nec sacerdoti
nec laico licitum est solum quibus per die
sacra coenae preparare prosequi in natali
Domi, ubi ex consuetudine Rebus, tum in his, tum in
Lira missas celebrare, extra quas non licet coi-
care nisi liceret.

Deinde

Utrum per hoc annus Coenae
sacris sit & coenae sacrilaga?
Et quod. ita expressim decessit Innoc. III.
Cum anno 1179 hanc consuetudinem dam-
navit, per hoc coenae annus sacrilaga
sacris Dei manducare.
quod si quod legislator declarat, quod per hoc
suo intendit & propter quod res pergit, nisi
sacris sit eiusdem, qui sic implet, ut
ut sine per hoc deservat, quia non sola
res per hoc est sed etiam finis. ab hoc Regi
quod decessendo sumptive Euclicia claravit

170 fines que inordinat, & pter quam
illa pcepta & pter coives facillima
deponit finis. qd. pth. min. finis
pcepta pcepta pcepta & pcepta ad
refectio que dicitur declaravit Jo. 6.
Carn mea esse d. eiby & c. atq. pter
coives facillima manifeste overit hic
finis. qd.

pth. qd. in pcepta res pcepta pcepta
modi que dicitur fieri, in pcepta pcepta
qd. res pcepta alio pcepta modo, quam
fit pcepta: atq. qd. coives facillima pcepta
oives res alio pcepta modo, qm pcepta
fit em. in pcepta pcepta, in fieri dicitur
in pcepta grad. iusta i. d. coives. ii. Probel
ante pcepta & c. & pcepta ex capit. ois utriusq.
de pcepta & remiss. & ex pcepta pcepta pcepta
cap. 7. qd.

pth. qd. in pcepta coives in pcepta pcepta
qui pcepta res pcepta pcepta, ut reg. pcepta pcepta
pcepta ob res sic pcepta atq. pcepta
coives iusta apost. coives pcepta

reg corporis & sanguinis .go.

171.

Quod dicitur

Quod dicitur

lib. laicus dicitur iure iurista?

Re. qd n. d. de fide qbra Hapitas luth.
aliisq hereticis dicitur impietis amfante,
qd laicus n. est colius dno iure p. p. m.
v. luth. p. m. p. m. ademerit.

Pth. i. ex t. d. l. p. 21. cap. & con. j. s. figis
dicant, ex Dei p. p. m. v. necessitate, alubis,
as. & singulos xpi fideles utriusq. p. m.
sancti p. m. luth. p. m. p. m. p. m. p. m.
& con. 2. s. figis dicant, p. m. dicitur cathol.
n. iustis cas & rariety adducta fuisse, ut
laicos atq. etm clericos n. q. ficientes
p. m.
eo exape. anath. l. p. m. p. m. p. m. p. m.
hbt. in conil. p. m. p. m. p. m. p. m.

Pth. 2. si exaret qd ius dicitur p. m. p. m.
ens laicus carat p. m. p. m. p. m. p. m. p. m.
verba Joan. 6. n. p. m. p. m. p. m. p. m. p. m.
& c. b. e. r. i. t. i. s. & c. atq. h. d. v. e. r. b. a. q. u. e. s. t. i. o. n. i. s. d. i. c. i. t.

na d' h' q' dixit. f. vobis et d' d' p. 21. 173.
cap. 1. Nisi manducaveritis carnem filii
hominis & biberitis eius sanguinem, non habebitis
vitam in vobis, dixit quoque si quis man-
ducaverit ex hoc pane vivet in aeternum
& qui dixit, q' manducat meam carnem
& bibit meum sanguinem habet vitam aeternam.
dixit etiam panis quem ego dabo,
carnem meam pro mundi vita: & dicitur
qui dixit, q' manducat meam carnem
& bibit meum sanguinem in me manet & ego
in illo, dixit nihilominus, qui manducat
hunc panem vivet in aeternum. Ita dicitur.
D. q' an usus calicis prohibetur sit vobis
sive fidelibus? R. negative, quod etiam
etiam nunc ponunt ubi calice, & dicitur
utuntur Romae in Ecclesia Christi ritus.
p' h' d' d' capus, in quo in etiam hinc
fuit apud Latinos, ut si post operaverit
calicis irrudentibus hereticis & infidelibus
sacerdos auferat aut dicitur, p' h' em
mysticos &, aut alij quovis tunc existens
in gratia sumere calicem ad vitandam
profanationem peritum.

179. Q. 2. quomodo in actu maris potest
vibrari sicut per speculum vixi per speculum
potest illud fumare per speculum panis? R.
in actu cordis D. I. negative, nec alia
huius rei ratio est, quam gratia proxi-
mitatis.

Quina sunt Effectus Euctis?

Propriis, inanis ac principis effectus
Euctis in ritu dispohtis e gradus
"Scientis augmentum" existens in nutritive
& q'ostove ad, ac augmentate in vi-
da spiritus. i. a pass e' d'ide. Ab h'ca
prepa in t'nd. sp. i. ubi d' q'ois
Vera insititia q' semita v' incipiat
v' contra augetur, v' amisa reparat.
q' in salte q' se semitam Euctid imman
grad' n' operat, sed ea proportione
salte grad' id' p'nta augetur.
Quod quid grad' augmentum longe ubi-
rius & plenius in E'posomato qm in ali-
quibus, cu' in es fons iste gratiam

& ovis chrysmatum ac donum celestium 1.75.
grineas, ut dicit cathedra Rom.
ideam, p[ro]cipua & de mora in suspi-
cibile regis devotio.

Da pars p[ro]p[ri]a ex fluvio oriente, hoc
semper unde effectus tunc respu ad
que cibis h[ab]et respu carporis. & ex L[et]o. p[ap]i.

13. cap. 3. his verbis: Sumi a volens.

Fideliter t[em]p[or]e semper hoc h[ab]et p[ro]p[ri]a
aam cibum, quod alant & q[ui]scentur
viventis.

^{h[ab]et} me h[ab]et p[ro]p[ri]a me.

Propter hunc effectum p[ro]p[ri]a dant
ad hunc alii h[ab]et semper effectus dant
& ming p[ro]p[ri]a, quos recusat L[et]o. p[ap]i. 3. cap.

h[ab]et remissio venialis. p[ro]p[ri]a a mor-
talibus, dicit em L[et]o. loc. cit. hoc se-
mper e[st] arbitrium, quo liberam[us] a
culpis p[ro]p[ri]a & a mortalibus p[ro]p[ri]a.

Remissio p[ro]p[ri]a, dicit, dicit, dicit
saltem interdum p[ro]p[ri]a, a gratia, cui qua
h[ab]et e[st] p[ro]p[ri]a remissio p[ro]p[ri]a dicit

176. ita remissio pondus hypocrisis, quoniam ex-
citata alicuius charitatis virtute quoniam illa
remittitur. Unio fidelium cum ipso capite
sunt enim eorum corporalis transmittitur
in seipsum alibi, ita eorum ipsa celestis
fuerunt affectu transformata in ipsum
ipsum, quod pulchre declarans S. Bona-
ventura ait: hoc est dicitur inter com-
munes corporales & spirituales, quia ibi
eorum compositio transit in seipsum & multi-
tudo comederit, hic vero comederit
incorporatur ipse & transit in amorem
& unitatem sui ipsi.

S. 5. ta.

An plus gradus operatur Quarta
sumpta & ubi huiusmodi huiusmodi
sunt unica?

Et ceteris paribus quod dicitur. ita videtur.
S. 5. ta. ex S. 5. ta. cap. 3. ubi sic
dicitur. Totum est etiam, & aliter huiusmodi
eorum ab ipso in seipsum huiusmodi verum, & multi-
tudo, ac quodammodo quod ad huiusmodi aliter
nulla gradus necessaria ad salutem eos huiusmodi.

qui una p[ar]te sol[us] accipiunt.

177.
P[ar]t[is]. 2. ex Augusti ubi ^{cap.} 52. d[omi]n[us]. n[on]
eo d[omi]n[us] quia caro s[ol]o unica p[ar]te s[ol]o
s[ol]o que utilis ac effici[ens] ad salutem q[ui]
s[ol]o utraq[ue].

P[ar]t[is]. 3. quia si plus q[ui]s offerretur
q[ui] s[ol]o p[ar]te d[omi]n[us] s[ol]o p[ar]te p[ar]te q[ui] s[ol]o
na inq[ui]s d[omi]n[us] p[ar]te p[ar]te laici coria
s[ol]o utraq[ue] quia ad p[ar]te d[omi]n[us] ibis magna
s[ol]o p[ar]te inimica, p[ar]te p[ar]te em[er]it illos ea
q[ui]s q[ui]s q[ui]s q[ui]s accipiet coria p[ar]te, et
s[ol]o altera.

P[ar]t[is]. quia cu[m] d[omi]n[us] inq[ui]s q[ui]s
s[ol]o unica p[ar]te / ut d[omi]n[us] d[omi]n[us] armat[us],
et inq[ui]s d[omi]n[us] s[ol]o s[ol]o s[ol]o s[ol]o
n[on] e[st] cu[m] inq[ui]s q[ui]s s[ol]o unica, q[ui]s s[ol]o
q[ui]s p[ar]te s[ol]o s[ol]o inq[ui]s inq[ui]s q[ui]s
cu[m] q[ui]s d[omi]n[us] hostias recipit p[ar]te

De
Dispositione in fidei rebus?

De diversis Euctis effectibus, id est, ut a hi Euctis, receptivae apponantur, quaedam requiruntur in fidei rebus, sicut dispoes, iuxta Cathedros, iuxta heresim, ut nulla alia rebus dispoes, quae fidei, unde iuxta illos, solum illud, quod veritatis effectum Euctis qui non credit, licet contrarium gravissimis criminibus sit inquinatus, ac indecoro quae Cathedrae doctrinae, quae est magis, et dispositio, quae minus, et dispositio, id est, quae sunt mortales, et involuta, unde et ait effectum, id est, Euctis est remissionem mortali.

i. a dispoes, et est ad id, et est saltem quod quae propter fidei in suspensibile rebus, et de fidei, et est ex apost. i. d. Corinth. ii. sicut a scripto, et c. 2. d. ea. l. d.

Lev. 13; cap. 7. afferente in eundem fine 179.
dicitur non aperiatur. s. raver, quia hoc
servatur et insitit per modum cibi & potus
ab observantia et, cibum & potum dixerunt

quod gradus
Ad potum aperiendum in eo, quod sibi aperiens
est peccati inestabilis per se loquendo non facit
aperiens sed recte aperiens est etiam de fine
ex Levitic. loc. cit. ubi dicitur: Etiam quae
fuit declarata illa verba aperiens
postea se ipsum habet &c. ita illud est, ut
nulli sibi aperiens peccati inestabilis, aperiens
sibi aperiens videatur, absque aperiens aperiens
hunc ad sacra Eucharistia accedere debent.
Unde aperiens peccata est pure Eucharistia.

Dicitur, quod se loquendo, quia si non aperiens ne-
cessitas, circumstantiis & dicit copia aperiens
aperiens aperiens iuxta Levitic. loc. cit.
ubi dicitur, alterutra dicitur
aperiens non licere, sed si copia
aperiens, tenentibus aperiens, si non aperiens

182 unde collyji? n̄ violari q̄m̄ Inade
si quid accipiat in os & n̄ deglutiat,
ut si quid sanguis e gingiva defluens
fit in saliva in somatū trānciat.
ideō censent multi de minutis quibusda
partibus p̄curari cibi inter dentes he-
rentibus si fit in saliva deglutitione
proferri si id fiat in avarata.
3. si ea modica sit q̄tas liquidi in os
inietis, ut absq̄ saliva n̄ possit in so-
matū trānci, sed sicut fit in illa q̄
modum unius trānciat, ut V. G. guttula
aquae inter adueniendū os.

De i. q̄bus casibus liceat n̄ ieiunare su-
"uere Eucharistia? R. i. in aliis morbis
q̄ modum vitium, idq̄ sine maxime
imminet ex morbo aut vulnere aut
sententia iudicis, expectanda s̄ q̄, quo
operi aut loco fit ieiunium, si morbis pe-
"sictis adhuc salis sit remota, idque

183.
fieri post absque nobili equi aut
lopi aut parati incomodo. 2. si im-
mineat periculum profanationis huiusmodi
ab infidelibus aut hereticis, & em n^o
dum a sacerdote n^o ieiunio, sed a quovis
alio cum reverentia sumi debet. 3. si
si urgeat necessitas faciendi sacrum
ut si celebrans post consecrationem
nec adhibet sacerdos ieiunio, qui facti-
fuit officium. 4. si pro peccatis vini
sumptus ayat, & em debet vinum calidum
infundere, illudque consecrare ac sumere.
5. si post consecrationem recordetur se n^o esse
ieiunium. 6. si post sumptum ablutio
reperiatur in persona vel corporali tunc
hectid partem.
D. 2. an post sacerdos n^o ieiunio celebrare
ad docendum vicium moribundis? R. ne-
gative, sicut em in eundem n^o licet ei
consecrare fermentatum, aut celebrare absque

